

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VI. Si quid Legati tentabent adversùs canones & vestutam consuetudinem, intercessione regia rescidebatur. Legati persæpe convellebant dignitatem Episcoporum. Gravis monitio Ivonis Carnotensis ad ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

tanquam à sanctitatis tue latere mittantur, nulla invenimus patrum synodo constitutum. Vnde concludunt non toleraturam diutiùs Africam Faustini Episcopi sedis apostolicæ Legati præsentiam. De illo enim intelligi debet hic locus; non autem de Apiario, ut censuit illustrissimus Cardinalis Perronius. *Securi sumus quòd cum, probitate ac moderatione tue sanctitatis, salva fraterna caritate ulterius Africa minimè patietur.*

IV. Fatendum quidem est hanc Africanorum propositionem esse contrariam Concilio Sardicensi, quod sedis apostolicæ Vicarios in synodis provinciarum tum adesse finit si causa Episcopi dejecti retractanda fuerit. Verùm Afris ignotum erat istud Concilium. Canones autem in eorum synodo proposti *revelati* accusati sunt, ob hoc quòd è Synodo Nicæna laudarentur, cum revera Nicæni non essent. Interim Africanorum regula certa manet; nisi si causus evenerit in Concilio Sardicensi notatus. Vnde sequitur necessarium esse ut si ea tempora incidant ut necesse sit hanc disciplinæ canonicæ regulam transgredi, suprema protectionis canonum auctoritas, quæ penes Reges est, conveniat cum suprema executionis auctoritate, quæ ad Summos Pontifices pertinet, atque adeo non posse Legatos mitti in provincias, nisi ita fieri Principes consentiant ob causam aliquam quæ ad statum Ecclesiæ Gallicanæ pertineret. Equidem Pontifices Romani suos Nuncios sive Apocrisarios habebant Constantinopoli degentes apud Imperatores. Verùm id fiebat ex consensu Imperatorum, ac præterea Apocrisarii illi nullam jurisdictionem exercebant in vicinis patriarchatibus, nisi ex speciali delegatione Principis. Exemplo sit Iustinianus, qui Pelagium sedis apostolicæ Apocrisarium, Euphremium Patriarcham Antiochenum, & Petrum Hierosolymitanum, ac Hypatium Ephesinum Episcopos delegavit, qui Pallium auferrent Paulo Patriarchæ Alexandrino, qui decreto Principis damnatus erat, & in exilium pulsus apud urbem Gazam, quò se iudices delegati contulerunt pro executione. Verùm munus horum Apocrisariorum, sive Responsalium, in suggestionibus positum erat quas Principibus faciebant pro negotiis Ecclesiæ Romanæ & publicis Ecclesiæ occidentalis. Sic suum quisque Patriarcha Apocrisarium generalem mittebat pro universa Diocesi patriarchali, ut constat ex capite tertio Novellæ constitutionis sextæ Imperatoris Iustiniani, & à nobis supra adnotatum est in cap. xvi. libri quinti, paragrapho quarto.

V. Ius autem illud adeo competit Regibus, ut non solum nostri, sed etiam Angli,

illud semper summa cura retinuerint. Illustre hujus rei argumentum extat, etiam post introductam Legatorum frequentiam. Cùm enim anno M C X I X. Callistus Papa & Henricus primus Rex Angliæ convenissent apud Gisorsium in Normannia, concessit Regi Pontifex ut antiquæ regni ejus consuetudines manerent, ac nominatim, ne quis Legatus in Angliam mitteretur, nisi ita fieri Princeps postularer à Pontifice. Diserta sunt in eam rem verba Rogerij de Hoveden in parte priori annalium. *Rex à Papa impetravit, ut omnes consuetudines quas pater suus in Anglia & in Normannia habuerat sibi concederet, & maxime ut neminem Legati officio in Anglia fungi permetteret, si non ipse (aliqua præcipua querela exigente, quæ ab Episcopis regni sui terminari non posset) hoc fieri à Papa postularer.* Reges verò Francorum hunc usum semper retinuisse constat ex ea quæ inter Bonifacium octavum Papam & Philippum Pulcrum Regem suborta est discordia, affirmante Pontifice, misso in Galliam Ioanne Cardinale, posse se liberè Legatos & Nuncios ad regna mittere *absque petitione cuiuslibet vel consensu, usu vel consuetudine contrariis nequaquam obstantibus.* At Philippi responsio, tametsi multa comitate condita, factam tectam integramque præstat auctoritatem regiam. Ait enim non prohibere se quin Legati, Nuncios, & aliæ personæ accedant ad Gallias, nisi sibi & regno sine legitima ratione suspecti, vel aliàs habeat justam causam. Praxis quæ dein obtinuit usque ad hæc nostra tempora præclarè admodum probatur auctoritate Actorum quæ edita sunt in capite xxiii. §. ii. Libertatum Ecclesiæ Gallicanæ.

VI. Nunc veniendum est ad alterum caput nostrarum observationum. Illud autem versatur in jure quo usos fuisse diximus Reges nostros, prohibendi ea quæ à Legatis tentarentur contra Canones. quæ propositio omnino manifesta est. Legati per sepe convellebant dignitatem Episcoporum, eisque interdum nonnulla præcipiebant, intentata excommunicationis pœna, propter causas indifferentes, sive etiam in certis capitibus quæ antiquis canonibus contraria erant. Constat id ex epistolis Ivonis Episcopi Carnotensis: qui alicubi Hugonem Archiepiscopum Lugdunensem sedis apostolicæ Legatum rogat ne deinceps novi quicquam præcipiat adversus Canones & jus Episcopis quæsitum; ne si ea imperentur quæ effici non possint, contumaciter ejus imperia spernantur. Tum eum monet debere prudentiam ejus considerare, cum aliquid in materia levi & indifferenti præcipit, vel quando imminuit aut mutat ea quæ antiquitas sancivit;

Vide lib. 5. c. 17.

Liberatus in Breviatio cap. 23.

Vide lib. 5. cap. 16. §. 5.

Vide lib. 5. cap. 17. §. 2.

Vide supra lib. 5. cap. 16. §. 17.

consuetudo servavit, & patrum auctoritas confirmavit, debere inquam prudentiam ejus considerare quânam institutionem sequi oporteat, quibusve obediendum sit, patribusne, qui adhuc nobis in scriptis suis loquuntur, an Legato, qui nihil aliud prædicat quam ut eorum vestigia adorentur. *Cum verò ea, inquit, que indifferenter se habent, & in quibus non observatis minimè salus periclitatur, vel observatis minimè juvatur, tam obnixè servanda sancitis, vel cum ea que antiquitas sanxit, consuetudo servavit, & venerabilium auctoritas patrum sacrata firmavit, prout vultis minuitis aut mutatis, attendere debet prudentia vestra quid saluti eorum quibus per omnia professe debetis conferatis, vel quorum institutio sit tenenda, vel quibus obedientia potius sit exhibenda, an illis sanctis patribus, qui adhuc nobis in scriptis suis loquuntur, an vobis, quibus nihil aliud est propositum nisi priorem sequi & honorare vestigia. Alibi verò apertius eum alloquitur. Significat enim timendum esse ne Episcopi jugum excutere meditentur, si agnoverint Hugonem cupidine potentia accensum adimere velle subiectis sua jura. Tum eum admonet debere potius eum sua cuique jura servare, exemplo beati Petri, qui tamen Paulo prælatus fuisset, curam Ecclesiæ cum eo communicavit, adeo ut ille Evangelium Iudæis prædicaverit, hic verò gentibus. Licet enim, inquit idem Ivo, prudentia vestra velit & debeat ministerium suum honorare, reminiſci tamen debet quia cum Petrus Paulo esset prælatus, dederunt tamen sibi invicem dexteras societatis, ut alter in gentibus, alter in circumscriptione predicaret Evangelium. Attendat ergo discretio vestra utrum hoc ita fieri liceat, & si liceat, utrum expediat; ne forte odisse & detestare incipiant jugum vestrum quos vultis habere subiectos, dum, hoc exemplo, suo se intellexerint jure privandos.*

VII. Episcopi, tamen eo tempore servitute satis æquo animo tolerarent, concoquere non poterant audaciam Legatorum, cui quodam modo resistebant cum eorum mandata exequi recusabant, aut cum admonitionibus suis eos urgebant. Verum quoniam Legati fulmen excommunicationis habebant adversus eos qui mandatis suis resistere nitentur, necessarium fuit regiam auctoritatem implorare adversus infractionem canonum & vetustæ consuetudinis. Intelligebant quippe Episcopi protectionem canonum & optimarum consuetudinum, quæ ad Reges pertinet, in eo præcipue versari ut eorum temeritatem reprimat qui suprema auctoritate, quæ ad executionem canonum usurpanda est, abutuntur. Probatio hujus praxis peti potest

ex epistola quam anno millesimo nonagesimo sexto ad Regem Philippum primum scripsit Ivo Carnotensis. Paulo antè Urbanus secundus Papa duo Concilia celebraverat, unum apud Clarummontem in Aquitania prima, aliud verò apud Nemausum in prima Narbonensi. Tum verò Lugdunensis Archiepiscopus Hugo sedis apostolicæ Legatus tertium Concilium eodem anno celebrare constituerat, ad quod Episcopos Gallicos evocare volebat. *Post duo Concilia hoc anno à Domino Papa celebrata, inquit Ivo ad Philippum Regem scribens, nunc Legatum ejus Lugdunensem Archiepiscopum infra eundem annum tertium generale convocare, & ad hoc regni vestri Episcopos invitare. Eam igitur ob causam consultus Ivo respondit se nihil accepisse de convocatione hujus Concilij, neque per literas ad se à Legato scriptas, neque per latorem earum; si tamen Hugo faceret eam convocationem, eam institutioni apostolicæ consentaneam non fore, neque consuetudini ecclesiasticæ; adeo ut si Legatus Episcopos urgere vellet ultra terminos à patribus constitutos, Rex teneatur hujuscemodi injustis oppressionibus resistere cum consilio Episcoporum. Quod tamen se faceret, inquit, non esset hæc apostolica institutio, vel ecclesiastica consuetudo. Quod si quis eos ultra terminos à patribus constitutos angariare voluerit, vos habito cum eis communi consilio injustis oppressionibus pro persona vestra resistite; sic ut quæ Dei sunt, Deo reddant, & quæ Cesaris sunt, Cesari reddere non omitant.*

VIII. Reges nostri semper retinuerunt potestatem impediendi executionem institutionum à Legatis editarum, quoties illæ adversari videbantur vetustæ consuetudini Galliarum. Verum id ea via tentatum est quæ plurimum haberet humanitatis, minimum morarum, quæque præterea valentior erat quam ea quæ occasiones expectari suadebat, ut conquisto in præsens remedio, eorundem constitutionum executio impediretur. id quod atate Ivonis assolebat. At præsens usus postulat ut Legatorum facultates examinentur. Si verò aliquid in eis adversum reperiatur Libertatibus Ecclesiæ Gallicanæ, tum Rex declarat prohibere se executionem facultatum, quoad caput illud adversum libertatibus. id quod vulgò vocant Legati facultates * verificare, eisque modificationem adhibere quæ necessaria visa fuerit. Prima omnium modificatio singillatim facta continetur in literis Regis Francisci primi pro legatione Cardinalis Canonici anno millesimo quingentesimo decimo quarto, item pro Archiepiscopo Barenſi anno

Vide supra lib. 4. cap. 3. §. 4. & lib. 5. cap. 3. §. 1.

Ivo ep. 16.

Ivo ep. 60.

Ivo ep. 61.

* Verifier les facultés du Legat.